

**Ako správne citovať
v bakalárskych
a diplomových prácach**

Záverečná práca je podľa zákona o vysokých školách (zákon č.131/2002 Z. z. a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) súčasťou štúdia podľa každého študijného programu, ktorá spolu s jej obhajobou tvorí jeden predmet; obhajoba záverečnej práce patrí medzi štátne skúšky a je jednou z podmienok riadneho ukončenia štúdia. Záverečná práca je samostatnou prácou študenta.

Záverečná práca je:

bakalárska práca, diplomová práca, dizertačná práca, rigorózna práca a habilitačná práca.

Dokumenty - štandardy

- Smernica o náležitostiach záverečných prác, ich bibliografickej registrácii, kontrole originality, uchovávaní a sprístupňovaní. - Č. Q- 76.
- STN ISO 690:2022 Informácie a dokumentácia: Návod na tvorbu bibliografických odkazov na informačné pramene a ich citovanie.
- Vyhláška ÚNMS SR č. 76/2019 Z. z. o výške úhrady za poskytovanie technickej normy.
- Zákon č. 60/2018 Z. z. §14 o technickej normalizácii Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky.

Čo je citácia (odkaz, bibliografický odkaz)

- **Citácia** je symbol alebo údaj, ktorý označuje citované miesto. Nachádza sa na mieste nasledujúcom po citáte alebo citovanom (parafrázovanom) texte, podľa niektorej metódy odporúčenej normou STN ISO 690:2022.
- Slúži na spojenie prebratého (citovaného) textu so záznamom o citovanom dokumente.

Tento záznam je potom položkou v Zozname bibliografických odkazov, nazvanej aj Použitá literatúra, Zoznam použitej literatúry.

Čo citujeme

Citujeme, ak preberáme z akéhokoľvek dokumentu, alebo jeho časti:

- text doslovne prevzatý z citovaného dokumentu, resp. informačného zdroja – **citát**,
- modifikovaný text alebo jeho časť, voľné spracovanie, voľný výklad, vyjadrenie rovnakého obsahu inými slovami citovaného textu - **parafráza**,
- tabuľky, grafy, obrázky,
- internetové zdroje ...

v súlade s Autorským zákonom SR (Zákon č. 185/2015).

Zásady citovania

1. Bibliografický odkaz musí presne identifikovať zdroj, aby ho bolo možné bez ťažkostí vyhľadať.
(Bibliografický odkaz je štandardizovaný popis citovaného dokumentu a musí obsahovať predpísané časti popisu.)
2. Poradie údajov v odkaze (v popise zdroja) je záväzné.
3. V celej práci treba používať rovnakú techniku citovania.

Zásady citovania

- V prípade, že časť prevzatú z iného diela, doslovne citujeme, dáme ju do úvodzoviek
- Ak parafrázujeme, úvodzovky použiť nemusíme.
- V každom prípade ale za touto časťou textu musí byť údaj zdroja.

Vzt'ahy medzi základnými prvkami citačného procesu (harvardský systém)

knihovnícky tradicionalizmus a jednostrannosť systémového technokratizmu a „*vidieť človeka aký je, čo vie a čo chce vedieť, ako vie robiť, čo k tomu z ľudského fondu poznania potrebuje, aké sú jeho vlastnosti a schopnosti, jeho kultúrna, kvalifikačná a informačná úroveň, ktorá mu uľahčí sebapoznávanie, sebaaktualizovanie, sebarealizáciu v danom prostredí i spoločnosti*” (Žatkuliak 1981). Dnes, po dvadsiatich rokoch, je téma človeka v spoločenských procesoch všeobecne znovu oživená a miestami sa zdá, že až zdevalvovaná (napríklad „zázračnými“

ŽATKULIAK, Ján G., 1981. *Používatelia odborných informácií a informatické služby*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo.

citát

citácia v texte

odkaz v zozname použitej literatúry na konci práce.

Príklady – vnútrotextové citácie

System mena a dátumu (Harvardský systém):

Text a citácie:

V prieskumových mechanizmoch sa uplatňuje asociatívnosť ako jedna zo základných vlastností ľudského myslenia. (Steinerová 1996). Viac informácií o informačných systémoch nájdete v monografii Sprievodca po Internete alebo Internet od A po Z. (Makulová 1997). V príspevku Teória a prax budovania digitálnych knižníc (Makulová 1999) termín digitálna knižnica autorka definuje nasledovne...

Odkazy uvedené v Zozname použitej literatúry

MAKULOVÁ, Soňa, 1997. *Sprievodca po Internete alebo Internet od A po Z*. Bratislava: Easy Learning & Teaching. ISBN 80-88812-03-8.

MAKULOVÁ, Soňa, 1999. *Automatizace knihovnických procesů*. Praha: SKIP. ISBN 80-85851-06-7.

STEINEROVÁ, Jela, 1996. *Teória informačného prieskumu*. Bratislava: Slovenská technická knižnica. ISBN 80-85165-58-9. 220 s.

Zoznam bibliografických odkazov je usporiadaný abecedne podľa priezviska autora/autorov, príp. názvu zdroja.

Príklady – vnútrotextové citácie (Vancouver systém)

Číselný systém (číslo v hranatej, alebo okrúhlej zátvorke, v hornom indexe), ktorý číslom odkazuje na zdroj.

Jednotlivé čísla sa viažu na zdroje uvedené v zozname bibliografických odkazov v takom poradí, ako sa vyskytujú v texte.

Opakujúca sa citácia zdroja má vždy rovnaké číslo.

Text a citácie:

V prieskumových mechanizmoch sa uplatňuje asociatívnosť ako jedna zo základných vlastností ľudského myslenia (13). Najnovšie trendy vyhľadávania informácií na internete nájdete v monografii Soni Makulovej (12, s. 359). Na základe mnohých výskumov týkajúcich sa vyhľadávania informácií bolo zistené, že väčšina požiadaviek má v priemere 2,35 termínov.

Odkazy uvedené v Zozname použitej literatúry

12. MAKULOVÁ, Soňa, 2002. *Vyhľadávanie informácií v internete: problémy, východiská, postupy*. Bratislava: Easy Learning & Teaching. ISBN 80-88812-16-X. 669 s.
13. STEINEROVÁ, Jela, 1996. *Teória informačného prieskumu*. Bratislava: Slovenská technická knižnica. ISBN 80-85165-58-9. 220 s.

Zoznam bibliografických odkazov na konci práce je radený podľa tohto poradia / čísiel, nie abecedne.

Príklady – vnútrotextové citácie (Vancouver systém)

Číselný systém **priebežných poznámok** - číselný systém vo forme horného indexu, ktorý odkazuje na poznámku pod čiarou.

Text a citácie:

V prieskumových mechanizmoch sa uplatňuje asociatívnosť ako jedna zo základných vlastností ľudského myslenia¹². Najnovšie trendy vyhľadávania informácií na internete nájdete v monografii Soni Makulovej¹³.

Odkazy uvedené v priebežných poznámkach pod čiarou dostávajú rôzne číslo poznámky.

12. STEINEROVÁ, J. Teória informačného prieskumu, 220 s.

13. MAKULOVÁ, S. Vyhľadávanie informácií v internete, 669 s.

Odkazy uvedené v Zozname použitej literatúry

MAKULOVÁ, Soňa, 2002. *Vyhľadávanie informácií v internete: problémy, východiská, postupy*. Bratislava: Easy Learning & Teaching. ISBN 80-88812-16-X. 669 s.

STEINEROVÁ, Jela, 1996. *Teória informačného prieskumu*. Bratislava: Slovenská technická knižnica. ISBN 80-85165-58-9. 220 s.

Na konci práce je uvedený kompletný zoznam zdrojov usporiadaný abecedne podľa autora / autorov.

Príklady – citácia obrázkov

Obrázok 3 Koaličné veliteľstvá nevojenskej operácie

Resolute Support v Afganistane

Zdroj: Resolute Support Mission

Príklady – citácia tabuliek

Tabuľka 12 Stanovenie utility variantov rozhodovania pre kritérium K_5 - Letiská

$V_3 \rightarrow V_2 \rightarrow V_1 \rightarrow V_4$

	V_1	V_2	V_3	V_4	Σ	Utilita
V_1	1	0,33	0,2	3	4,53	0,14
V_2	3	1	0,33	5	9,33	0,30
V_3	5	3	1	7	16,00	0,51
V_4	0,33	0,2	0,14	1	1,67	0,05
Σ					31,53	

Zdroj: autor

Citácia obrázkov a tabuliek

Zdroj: citácia (tabuľku ste prebrali celú z iného zdroja)

Zdroj: autor na základe dát z ... (prebrali ste surové dáta, ale ste ich spracovali)

Zdroj: autor (ak ste dáta zozbierali sami a tabuľku spracovali sami)

V práci nesmie chýbať:

- Zoznam tabuliek
- Zoznam obrázkov
- Zoznam grafov

Štruktúra práce definovaná v Smernici o náležitostiach záverečných prác,... Q-76

Citácia noriem

Žiadosť o udelenie súhlasu na citovanie časti slovenskej technickej normy alebo časti technickej normalizačnej informácie

Podľa § 14 ods. 5 a 6 zákona č. 60/2018 Z. z. o technickej normalizácii (ďalej len „zákon“) Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky ako slovenský národný normalizačný orgán udeľuje súhlas na odplatné alebo bezodplatné citovanie časti slovenskej technickej normy alebo časti technickej normalizačnej informácie.

Od 1.4.2020 sa podľa § 14 ods. 4 písm. a) zákona žiadosti o udelenie súhlasu na citovanie časti slovenskej technickej normy alebo časti technickej normalizačnej informácie podávajú prostredníctvom automatizovaného systému, ktorý nájdete na <https://citacie.unms.sk/>

Zoznam použitej literatúry

- zoznam bibliografických odkazov

V závere textu nesmie chýbať zoznam všetkých zdrojov (knižných, časopiseckých, legislatívnych, internetových zdrojov a iných, ktoré ste citovali v záverečnej práci).

Zoznam bibliografických odkazov je potrebné zostaviť podľa toho aký systém citovania ste používali v celej záverečnej práci.

- **harvardský systém - abecedne**
- **Vancouver systém - číselný systém - podľa poradových čísel citovania**
- **Vancouver systém - systém priebežných poznámok - rovnako abecedne**

Príklady zápisov rôznych bibliografických odkazov na zdroje použité v texte

Monografia:

ŽATKULIAK, Ján G., 1981. *Používatelia odborných informácií a informatické služby*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo.

Turistika a športy v prírode: súčasný stav a najnovšie trendy, 2003. Liptovský Mikuláš: Vojenská akadémia v Liptovskom Mikuláši. ISBN 80-8040-221-3.

KICZKO, Ladislav, 1997. *Slovník spoločenských vied*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo. ISBN 80-08-01040-1.

Článok z časopisu:

STEINEROVÁ, Jana, 2000. Princípy formovania vzdelania v informačnej vede. **In:** *Pedagogická revue*. Roč. 2, č. 3, s. 8-16. ISSN 1335-1982.

Príspevok v zborníku:

KRŠKA, Peter, 2002. Časové charakteristiky skoku o žrdi žien. **In:** *Problémy súčasnej atletiky. Zborník prác z vedeckej konferencie*. Bratislava: ICM Agency, S. 122-125. ISBN 80-89075-12-6.

Príklady bibliografických odkazov

Webové stránky, elektronické monografie:

- SMITH, Albert, 2008. *Constitutional history*. **CD ROM**. Toronto: Steward Press. ISBN 0-7710-1932-7. [citované 2023-09-04].
- ZECHENTER-LASKOMERSKÝ, Gustáv Kazimír, 2010. *Cestovanie z Viedne do Chorvátskej r. 1846*. **On-line**. Zlatý fond denníka SME. ISBN 0-7710-1932-7. **Dostupné z:** http://zlatyfond.sme.sk/dielo/1325/Zechenter-Laskomersky_Cestovanie-z-ViednedoChorvatskej-r-1846. [citované 2023-09-04].
- *Firemník*, ©2011. **Online databáza**. Nižný Klátov: Goalnet. **Dostupné z:** <http://www.firemnik.sk/>. [citované 2023-09-04].
- AICHBAUER, Stefan, 2022. *Responsible Procurement: Leading the Way to a Sustainable Tomorrow*. Cham: Springer International Publishing. ISBN 978-3-030-98639-1. **Dostupné z:** <https://doi.org/10.1007/978-3-030-98640-7>. [citované 2023-09-05].

Údaj ISBN (u kníh), ISSN (u časopisov) alebo DOI - (identifikátor digitálnych objektov) je povinný, ak je k dispozícii. Napr. staršie knihy nemajú ISBN, tak tam sa neuvádza. DOI tiež nenájdeme pri všetkých elektronických príspevkoch.

Ak je citovaný zdroj dostupný na internete, je potrebné uviesť hypertextový odkaz (URL, DOI). Je identifikovaný slovným spojením „**Dostupné z**”. Dátum citácie sa píše za odkazom do hranatej zátvorky a uvádza sa celým slovom „**citované**”, vo formáte rok-mesiac-deň.

Záver

odkaz na stránku AK – *TIPY & POMÔCKY* - Ako správne citovať?:

http://ak.aos.sk/images/Spravne_citovanie_fin.pdf

vo fonde AK – kniha : ĎAĎO, Jaroslav, 2022. *Ako napísať a úspešne obhájiť záverečnú prácu (alebo ako zjesť slona)*. Ružomberok: EPOS. ISBN 978-80-562-0359-0.

– sign.: uč. 5547

webová stránka, ktorá Vám pomôže správne citovať:

www.citace.com

Konzultačná služba: pani Soňa Jačalová, sona.jacalova@aos.sk; tel. 0960 42 33 72

Prajeme Vám veľa úspechov pri písaní záverečných prác 😊

Použitá literatúra v prezentácii

STN ISO 690:2022 Informácie a dokumentácia: Návod na tvorbu bibliografických odkazov na informačné pramene a ich citovanie.

MICHLEROVÁ, Lucia. *Ako citovať v odborných prácach*. Online. Eduworld, portál pre vzdelávanie a sebazvedľávanie. Dostupné z: <https://eduworld.sk/cd/lucia-michlerova/1708/ako-citovat-v-odbornych-pracach>. [cit. 2023-09-04].

STAROŇOVÁ, Katarína, 2011. *Vedecké písanie: ako písať akademické a vedecké texty*. Martin: Vydavateľstvo Osveta. ISBN 978-80-8063-359-2.